

MORGENDIENST

zondag 23 mei 2021, PINKSTEREN

Online kerkdienst¹

Grote Kerk, Wildervank

voorganger: ds. Marien Grashoff

Welkom

DIENST VAN VOORBEREIDING

Aanvangslied : Lied 686: 1, 2

Moment van stilte

Groet

Kindermoment²

Gebed voor de wereld

Woord van bemoediging³

Ik zag de boekrol van de geschiedenis,
verzegeld met zeven zegels –
maar wie is waardig die te openen?
WIE DURVEN WORDEN ALS HET LAM
ZIJN WAARDIG.

En ik zag aan de hemel een vrouw,
met de zon en de maan en de sterren –
maar op de aarde raasde de grote draak,
de aloude slang.
WIE DAN EEN NIEUW LIED KUNNEN ZINGEN
WORDEN BEWAARD.

En ik zag de ondergang van Babylon –
waarmee alle tranen worden gewist
en de wereld voor altijd ten goede wordt gekeerd.
WIE LEVEN UIT DE GEEST
HEBBEN GODS RIJK AL GEVONDEN..

Glorialied : Psalm 103: 8, 9

DIENST VAN HET WOORD

Gebed van de zondag

Lezing uit het Oude Testament : Genesis 10,31-32 en 11,1-9⁴

¹ Via Kerkomroep: <https://www.kerkomroep.nl/#/kerken/10592>
Via YouTube: <https://bit.ly/WildervankPKN> of
https://www.youtube.com/channel/UCPYKE_c3b83n1CFKUZR4PXw

² We vouwen duifjes van origami. Zie ook [YouTube](#).

³ Woorden ontleend aan Openbaringen, naar een idee voor de vijftig dagen van de Paastijd in Jan de Jongh, *De honderd dagen rond Pasen* (Zoetermeer: Meinema, 1997, 2^e dr.) pag. 129v.

⁴ *Naardense bijbel* (2010) [hier](#) en [hier](#) – bewerkt.

Filmpje : 'De toren van Babel'⁵

Lezing uit het Nieuwe Testament : Johannes 14,8-20⁶

Acclamatie

Voor uw Woord in de Schriften,
voor uw Woord in ons midden,
voor uw Woord in ons hart,
DANKEN WIJ U, O GOD.

Muziek : *Lied 528* (gelezen)⁷

Preek

Vanmorgen vieren we het feest van de Geest. En daar weten we vaak niet goed raad mee. Het Pinksterweekend is meer voor de uitjes, voor kamperen of naar een festival gaan. Bij de Geest hoort blijdschap, hebben we geleerd, maar we worden eerder blij voor de caravan of tent dan in de kerkbanken. Sommigen zeggen dat de Geest hen in tongen laat spreken. En daar weten we dan helemaal geen raad mee.

Het verhaal van Pinksteren, zoals we dat kennen uit Handelingen⁸, zegt dat iedereen daar in Jeruzalem de apostelen kon verstaan in zijn of haar eigen taal. Kortom, geen spraakverwarring, maar een duidelijke boodschap die voor iedereen verstaanbaar is. De Geest spreekt de taal die iedereen verstaat. Maar wat we ons daar dan bij moeten voorstellen?

Wat mij betreft geen tongentaal. Dat zijn onverstaanbare klanken. Ze worden dan wel 'vertaald' maar niemand kan nagaan of die 'vertaling' wel klopt. En bovendien zijn die 'vertalingen' nogal voorspelbaar. Ze bevestigen steevast de al vaststaande leer van zo'n kerk.

-

Maar... Pinksteren betekent toch het einde van een Babylonische spraakverwarring? Dat lijkt immers in alle bondigheid toch de boodschap te zijn van vanmorgen? Wat is Babel werd verward, wordt op Pinkstermorgen in Jeruzalem weer verenigd. En dat *zou* inderdaad de boodschap *kunnen* zijn – als we niet de twee verzen voorafgaand aan het verhaal van de toren van Babel erbij hadden gelezen.

Want in die verzen lazen we hoe het was op de aarde nadat zij zich had hersteld van de grote vloed. De nakomelingen van Noach groeiden uit tot zeventig volken die elk hun eigen land en hun eigen taal hadden. Dat was de natuurlijke toestand om zo te zeggen en daarvan spreekt de bijbel geen woord kwaad. De mensen verspreiden zich over heel de aarde en ieder mag op eigen wijze een stuk daarvan in cultuur brengen om het te bebouwen en te bewaren. Want dat was precies de opdracht die Adam en Eva hadden meegekregen. Dat was de oorspronkelijke bedoeling en zo gebeurde het tenslotte ook.

⁵ Zie [YouTube](#). Het filmpje staat, met nog meer informatie, over Bruegels schilderij, ook op de [website van Museum Boijmans Van Beuningen](#).

⁶ [Naardense bijbel](#) (2014) – iets bewerkt.

⁷ Zie [YouTube](#).

⁸ [Handelingen 2](#).

Dan is het verhaal van de toren van Babel juist een verhaal dat daar dwars op staat. Zonder aankondiging horen we ineens dat de hele aarde één taal spreekt. Sterker nog: iedereen gaat ook op één kluitje wonen. Wat is hier aan de hand?

Het lijkt op het verhaal van de slang in de hof van Eden. Ook dat begint zomaar, zonder aankondiging. De slang wil de mens laten geloven dat die als God zelf kan zijn. Waar die kwaadaardige slang vandaan komt blijft een raadsel. Ineens is 'ie daar.

En zo is het ook bij de toren van Babel. Ineens gebeurt het – *en het geschiedt...* – dat mensen zich niet langer bezighouden met hun eigen opdracht voor hun eigen stukje aarde. Ze willen meer, ze willen Godgelijk zijn. Dus: één. Maar dat is een totalitaire eenheid, een heerszuchtige droom.

Het verhaal heeft humor. Want die enorme toren tot in de hemel – die bij Bruegel niet binnen de lijst van het schilderij past – is vanuit de hemel gezien zo klein, dat God eerst helemaal moet afdalen om 'm te zien. Maar God weet ook dat eendracht macht maakt – *concordia res parvae crescunt* – en dat die macht de mensen zal gaan overheersen. Macht ontnemt mensen hun ware vrijheid.

En dus verwacht God die ene taal, die eenheidstaal van machtsdenkers. Zo herstelt God de situatie die hij gewenst had: ieder een eigen plek, een eigen taal, een eigen roeping. Wat volgt is de roeping van Abram.

–

Want het één-zijn van mensen gaat niet over eenheidsdenken of machtsvorming. We zijn niet één omdat we allemaal hetzelfde zeggen, hetzelfde denken en hetzelfde doen. Onze ware eenheid is dieper gefundeerd en hoger verankerd.

De eenheid van de mensen ligt daarin dat zij werkelijk menselijk, werkelijk humaan zijn. Mens-zijn bestaat uit verschillen en verscheidenheid. Ieder mag een eigen taal en een eigen plek hebben. Maar dat eigene komt pas tot bloei in de ontmoeting, in samenwerking en ook in competitie. En boven al dat eigene uit berust de één-heid in God.

Dat is zeker een geestelijke waarheid, een spiritueel inzicht. Maar tegelijk is het concreet, want het komt aan op de daden van mensen. Dat is wat Jezus uitlegt aan Filippus. Zolang wij verbonden zijn met Christus door te doen wat hij zegt, zolang zijn we verbonden met God die Jezus zendt. Dat is het één zijn met God in Christus. Bidden en werken, geloven en doen, ieder op eigen wijze.

Die eenheid staat haaks op dat wat mensen vaak als eenheid zien: eenvormigheid, je conformeren, alles wat daarvan afwijkt wegwerken. Dat levert schijneenheid op, want het wordt negatief bepaald. Mensen zijn op die manier één *tegenover* dat wat volgens hen afwijkt, maar werkelijke, positieve verbondenheid onder elkaar kennen ze niet.

Dat is welbeschouwd ook wat er op Pinkstermorgen in Jeruzalem gebeurt. Petrus houdt een gloedvolle toespraak en zijn medeleerlingen vertellen hun eigen verhaal, maar dat is

allesbehalve eenheidsworst. Iedereen hoort het immers in zijn of haar eigen taal? Ieder blijft de eigen taal spreken. Na het feest keert ieder weer terug naar de eigen stad. De eenheid gaat over verbondenheid dwars door alle taal- en cultuurverschillen heen.

-

In onze samenleving wordt er steeds meer gehandeld vanuit een scherp wij-zij-denken. En dan zijn 'wij' het die vaststellen wie 'bij ons' horen. En 'zij' zijn dan de anderen die niet deugen omdat ze niet 'bij ons' horen. Die scheidingen worden gemaakt langs de grenzen van huidskleur of geloof, van welvaart, van afkomst, van sekse of seksualiteit.

Onderscheid is prima. Overal mogen bijbels gezien wel zeventig talen klinken. Maar onderscheid mag geen scheidingen aanbrengen waarbij de ene kant alles krijgt of heeft en andere kant niets. Onderscheid maken mag best betekenen dat het soms knettert, zelfs dat soms de communicatie stopt. Zolang daaronder en daarboven mensen maar vasthouden aan de fundamentele eenheid van alle mensen. In de woorden van Jezus: *Ik en de Vader zijn één.*

Dat gaan wij niet zomaar vanzelf en uit onszelf voor elkaar krijgen. We kunnen al wanhopig of cynisch worden van alleen al de gedachte aan eenheid. Er is immers zoveel zichtbare verdeeldheid dat we niet weten zouden waar te beginnen.

Maar dan komt de Geest. Die troost ons, zodat we over wanhoop en cynisme heen kunnen stappen. Die pleit voor ons, zodat we ons niet door ons feilen en falen te hoeven laten afschrikken. Die leert ons wat waarheid is, zodat we kunnen heenkijken door alle mooi praatjes die we dagelijks over ons heen krijgen. Die Geest maakt ons creatief, vrolijk, volhardend, vindingrijk.

Mijn vader was ooit drie maanden in Ghana en Nigeria. Hij werd uitgenodigd in een Ghanese kerkdienst. Wat hem vooral trof was het zingen. De liederen waren keurig presbyteriaans, maar iedereen zong het opgewekt en met overgave in de eigen taal. Ghana heeft dertien talen en bij sommige liederen kon mijn vader daar nog het Nederlands aan toevoegen. En het duurde ruim twee uur. Zoiets stel ik mij voor bij het uitstorten van de heilige Geest.

Wij vieren het feest van de Geest. Tongentaal hoeft niet, vooral niet als kunstje. Maar durven we ons nog laten verrassen? Durven we nog geloven in de eenheid van alle mensen, die alleen kan bestaan door de eenheid van God zelf?

Amen.

Meditatief orgelspel

DIENST VAN HET ANTWOORD

Toelichting bij de liturgische schikking : 'Pinksteren: het feest van de hoop'

De groene boog staat symbool voor de hoop, de verwachting voor de toekomst. De verschillende kleuren bloemen zijn het teken van de regenboog. De belofte van het verbond van trouw van God aan de mensen. De rode *Gloriosa* zet als het ware de boog in vuur en vlam,

het vuur van Pinksteren. De *Scambiosa* (het lila/paarse bloemetje aan de tak) verbeeldt de heilige Geest.

En verder staat de bank vol met wat we zelf hebben geplant bij de Paaswandeling in de Stille Week. Groen en rood stroomt over de bank.

Gebeden

Onze Vader

Bij de collecte

Omdat de situatie in Colombia rondom covid-19 nog steeds zorgelijk is, is besloten het vertrek van Jeannet Bierman naar Colombia verder uit te stellen. Medio 2021 wordt opnieuw bekeken hoe de situatie in Colombia is.

We hopen dat Jeannet in de tweede helft van 2021 alsnog de cursussen kan doen ter voorbereiding van haar uitzending. Deze zijn in de afgelopen periode vanwege covid-19 niet doorgegaan. Ze zal in de tweede helft van 2021 ook een bezoek brengen aan Colombia om kennis te maken met de universiteit, de context daar en de diverse partners.

Uw inzet voor Colombia blijft onverminderd nodig: voor de universiteit en de andere projecten die door Kerk in Actie worden gesteund. Waarschijnlijk vertrekt Jeannet in januari 2022. Daarom graag uw bijdrage overmaken naar de rekening van de diakonie, O.V.V. 'PROJECT ZWO'!

Slotlied : Lied 675

Zegen

